

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
PREZES
Alicja Adamczuk

GP.II-070/1/08

Warszawa, dnia 13 maja 2008 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. *13.05.08*

nr *2794* podpis *Borusewicz*

3481
14.05.08
M

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku

W związku z oświadczeniem złożonym przez Pana Senatora Kazimierza Jaworskiego na 9 posiedzeniu Senatu w dniu 11 kwietnia 2008 roku, uprzejmie wyjaśniam co następuje.

W swoim oświadczeniu Pan Senator odniósł się do problematyki naboru na aplikację rzecznikowską. Wyraził swoje przekonanie, iż obecnie obowiązująca regulacja jest rozwiązaniem anachronicznym, stwarzającym zagrożenie do nadużyć, które nie przystaje do obecnie obowiązującego modelu naboru na aplikacje, przeprowadzanego w formie testu ze ściśle określonego zakresu zagadnień. Wyraził także pogląd, iż pożądane jest zliberalizowanie zasad naboru na aplikację rzecznikowską i zwiększenie liczby osób wykonujących zawód rzecznika patentowego.

Chciałabym uprzejmie poinformować, iż nie podzielam, co do zasady tego poglądu, gdyż moim zdaniem, obowiązujące reguły naboru na aplikację rzecznikowską nie stanowią bariery dla kandydatów pragnących dołączyć do grona rzeczników patentowych.

Z obserwacji Urzędu Patentowego RP wynika, iż rynek pracy dla polskich rzeczników patentowych jest bardzo płytki. Polskie podmioty dokonując zgłoszeń nie są zobowiązane do korzystania w postępowaniu przed Urzędem Patentowym RP z pomocy rzecznika patentowego. Przymus rzecznikowski dotyczy tylko zgłaszających niemających miejsca zamieszkania bądź siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W ostatnim okresie czasu systematycznie spada liczba nowych zgłoszeń kierowanych do Urzędu Patentowego RP przez osoby zagraniczne, w szczególności wynalazków, wzorów użytkowych, znaków towarowych i wzorów przemysłowych. Niewątpliwie wpływ na to ma przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. Zagraniczni zgłaszający chętniej korzystają z możliwości, jakie daje uzyskanie patentu na podstawie Konwencji o patencie europejskim kierując zgłoszenia do Europejskiego Urzędu Patentowego. Także w przypadku znaków towarowych i wzorów przemysłowych, zgłaszający częściej ubiegają się o wspólnotowe znaki towarowe, dokonując zgłoszeń w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego w Alicante (OHIM). Również polskie podmioty coraz częściej odchodzą od zgłoszeń do Urzędu Patentowego RP na rzecz zgłoszeń do

Europejskiego Urzędu Patentowego i Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego, gdzie po przejściu jednej procedury uzyskują w efekcie prawo wyłączne w wielu państwach.

Należy przy tym podkreślić, iż rzecznicy patentowi wpisani na listę rzeczników patentowych prowadzoną przez Urząd Patentowy RP nie są uprawnieni do występowania przed Europejskim Urzędem Patentowym, gdzie pełnomocnikami mogą być europejscy rzecznicy patentowi. Odbycie aplikacji organizowanej przez Polską Izbę Rzeczników Patentowych nie daje możliwości uzyskania tytułu europejskiego rzecznika patentowego.

O tytuł europejskiego rzecznika patentowego mogą ubiegać się osoby posiadające wykształcenie techniczne. Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 49, poz. 509, z późn. zm.) nie wprowadza takiego wymogu. Polska Izba Rzeczników Patentowych coraz częściej sygnalizuje, iż wśród aplikantów brakuje osób z wykształceniem technicznym, natomiast przeważającą część stanowią prawnicy i reprezentanci wielu innych zawodów. W istocie powstanie zawodu rzecznika patentowego jest ściśle związane z rozwojem techniki, gdy wiedza wyłącznie prawnicza adwokatów stała się niewystarczającą dla należytego reprezentowania zgłaszających rozwiązania techniczne do urzędów patentowych.

Obecnie prowadzone są prace nad nowelizacją ustawy o rzecznikach patentowych. Jest to przede wszystkim spowodowane koniecznością harmonizacji z prawem unijnym w zakresie umożliwienia świadczenia usług rzecznikowskich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobom, których kwalifikacje do wykonywania zawodu rzecznika patentowego zostały potwierdzone w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Na potrzebę zmiany przepisów w tym zakresie zwracał uwagę m.in. prof. Michał Kulesza dokonując analizy obowiązującego stanu prawnego.

Liberalizacja dostępu do świadczenia usług rzecznikowskich w Polsce przez rzeczników patentowych z innych państw członkowskich spowoduje, iż rynek pracy dla polskich rzeczników patentowych stanie się jeszcze węższy.

Sygnały płynące z Polskiej Izby Rzeczników Patentowych a także sytuacja na rynku pracy rzeczników patentowych jest na bieżąco analizowana. Jednakże w ocenie Urzędu Patentowego, jak na razie, nie jest uzasadnione wprowadzenie mechanizmów ograniczających swobodę dostępu do zawodu rzecznika patentowego nietechników lub zróżnicowanie uprawnień rzeczników patentowych w zależności od kierunku studiów wyższych jakie wcześniej ukończyli.

Wydaje się, iż właśnie takim, prawdopodobnie niezamierzonym, efektem zakończyłoby się proponowane przez Pana Senatora rozwiązanie aby, wzorem aplikacji prawniczych, zmieniono dotychczasową formułę egzaminu na aplikację na rzecz testu z określonego zakresu zagadnień.

Chciałabym uprzejmie zauważyć, że programy tych aplikacji różnią się w znacznym stopniu. Aplikacje w zawodach prawniczych w istocie rzeczy sprowadzają się do uzupełnienia wiedzy zdobytej w czasie studiów oraz praktycznej nauki zawodu. Aplikacja rzecznikowska jest zaś nauką całkiem nowego zawodu, podejmowaną przez absolwentów różnych kierunków studiów, prawników, inżynierów, lekarzy, specjalistów od zarządzania, artystów plastyków itd. Powoduje to, iż osoby z wykształceniem technicznym muszą nabyć wiedzę prawniczą w szczególności w zakresie znajomości prawa ochrony własności przemysłowej, prawa cywilnego i prawa administracyjnego, a nietechnicy niezbędne wiadomości pozwalające na: merytoryczny odbiór informacji o innowacjach zgłaszanych przez techników, badanie światowego stanu techniki,

opracowywanie dokumentacji zgłoszeniowej i merytoryczną obronę przed zarzutami braku zdolności patentowej z uwagi na brak nowości i oczywistość rozwiązania technicznego.

W tej sytuacji zmiana formy egzaminu na aplikację rzecznikowską wymaga starannego przemyślenia, gdyż interdyscyplinarność zawodu rzecznika patentowego stanowić może łatwą pokusę ograniczania naboru na aplikację przedstawicieli określonych zawodów przez wymaganie już na etapie testu wiedzy (nawet w ocenie znawcy podstawowej), którą kandydat powinien nabyć w toku trzyletniej aplikacji. Tym samym wydaje się, iż obecna formuła egzaminu, który jest przeprowadzany w formie rozmowy kwalifikacyjnej, jest korzystniejsza dla zdających.

Z analizy dotychczasowych pojedynczych przypadków odmowy przyjęcia na aplikację rzecznikowską (takich przypadków w ostatniej edycji konkursu było 15 na 114 zdających, z czego 2 kandydatów skutecznie się odwołało od decyzji o odmowie wpisu na listę aplikantów) wynika w szczególności, iż powodem tego były nie tyle zbyt ostre kryteria rekrutacji, co w szczególności brak sprecyzowanego zainteresowania przez kandydatów wykonywaniem w przyszłości zawodu rzecznika patentowego.

Z wyrazami szacunku

P R E Z E S

wz. Andrzej Pyrzyca
ZASTĘPCA PREZESA

Do wiadomości:

1. Pan Szymon Jajko
Dyrektor
Departamentu Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
2. Pan Sławomir Nowak
Sekretarz Stanu
Szef Gabinetu Politycznego
Prezesa Rady Ministrów